

LA TOMAÇA

SETMANARI CATALÀ

10 centims
lo número

Si tot lo del Japón, es
pel istil d' aquesta mostra,
tal com un y dos fan tres
renego de tot lo nostre
y 'm declaro japonés.

Còpia fot de A. S. Xatart.

CRÓNICA DE LA SETMANA

LA nota culminant de la setmana ha sigut la mort del héroe del 3 de Janer á qui la historia podria anomenar lo general dels tresos, ja que fou un número qu' ha fet número en la vida del destructor de la República espanyola.

Avuy tot Madrid ha baixat al cordó pera veurer passar lo cadávre del amich íntim de D. Joan Prim; avuy tot han sigut honors á la seva memoria; li havian sortit bé las pocas jugadas de la seva vida y com lo fi justifica 'ls medis, lo que podían haver sigut degradacions, desterro y fins la mort, han sigut tot glorias y ascensos.

Ja es mort; era bon soldat y .. res mes; respectém la seva memoria.

* *

Vaja Sr. *Noticiero* que ab lo dels duros sevillanos 'ns va fer passar un mal rato... 's comprén que 'l que no 's trovés en possessió de cap d' ells, podia rebrer ab frescura la noticia pero jo que 'n guardava uns quants mils va dar-me un susto que no sé si 'l pahiré.

Ja temps en darrera lo periódich de la nit va tenir la gracia d' equivocar tres extraccions seguidas lo número de la primera de Madrid y calculin lo trastorn que debía fer passar als possehedors del número que sols havia tret en la imaginació del periodista. Oh! y luego éll esgarrifarse peique una fulla de Madrid va fer un pecat venial al costat del seu... per Deu Sr. *Noticiero* si ha de donar noticias, dónguilas mes exactas.

* *

La carta del diumenge que publica en *El Diluvio* lo cusí de D. Rossendo Arú: (q. e. p. d.) es una cantárida de las que fiblan.

Redeu!... quin modo de treurer *drapassos* al soll! Hi ha argument pera fer un melodrama qu' es una llástima no l' aprofiti algun dels nostres autors dramátichs.

Alló de la pérdua de las 500,000 liras en dos anys, fora un efecte per final d' acte d' éxit segur.

Y ahont me deixan aquell quadro de la tornada del enterro ab lo dolor pintat en la cara dels dos hereus de confiansa?

Segur que cap empresa teatral s' ha enterat del assumpto perque fora alló de quedar *vendidas* quantas nits 's posés l' obra en escena. Sin embargo, ja he sentit rumors de que hi ha un renaixenso que recopila aquestas publicacions pera estudiarse la cosa y tal vegada encara ho veyém en escena.

ESTUDIANT.

¿REYS?

UN noy afanyós corria
junt ab sa mare al balcó
y,—mireu que cosas—deya
m' han dut los Reys—tot cofoy.
—Cotxes, soldats, balas, llansas,
carmellos, trenas, turróns...
Com se coneix que m' estiman
quan per mí 's gastan tant or.
Y á tú, germanet, que ploras,
¿qué t' han dut los Reys de nou?...
—M' han dut.. (¡Ay pobre criatura,
com es tan jove, no pot
compendre 'l trastorn que 'm mata!)
M' han dut... mira.

—¿Qu' es aixó?

—Es lo sorteig de la quinta.
D' aquí dintre un mes ó dos
tinch d' anarme 'n á la Habana,
tinch que deixarvos á tots.
Germá, tú també algun día
sino 't protegeix la sort,
aixís com are t' agradan
'ls malehirás com jo.

J. T. Y R.

AL 95

DEU te guard' lo jove any nou;
sembla qu' arrivas trempat...
Lo teu pare 'ns ha deixat
qu' encara la llaga 'ns cou.

No siguis pas tarambana
com éll, puig que per final
lo premi gros de Nadal
lo deixá marxá á la Habana.

¡Nos ha ben amagat l' ou
ab las sevas bonas manyas!...
Ens ha deixat sense entranyas,
y á mí casi bè com nou.

Un favor de tú voldria
si es qu' está á la teva má,
y es: que no deixis jugá
á rés, ni á la *lotería*.

Las necessitats aumentan
cada día mes y més
y com tenim poch dinés
aquets poch ens 'ls reventan.

Tú ignoras lo que es lo joch
y sobre tot los bitllets;
á molts nos fa anar estrets
y ab mes llagas que Sant Roch.

Confío ab lo teu recat...
Si al govern creus ets perdut.
Pe 'l joch convé esclavitut,
per lo demás llibertat.

Y si no fas cap bunyol
conta ab un amich fidel
que quan te 'n pujis al cel
per tú 's vestirá de dol.

N. DE LA P.

¡Un any més!

QUAN jugava á redolins,
 á estira-cabelis y á balas,
 al estira y á caball fort,
 á toros y á pam y ratlla,
 quan feya 'l raro ó bé 'l bót,
 quan feya rius á las calsas
 y candelas ab lo nas
 y, anant á estudi, campanas...,
 no veyá que resultés
 un any menos, un any més.
 Quan m' eixia borriçol
 y, d' amagat, ja fumava
 y comensava á ballar
 y las nenas ja 'm llamaban;
 quan ja prenia café
 y anava á teatro á las tardes
 y ja jugava á billar
 y eixia, de nits, de casa. .,
 desitjava que vingués
 un any nou, per fé' un any més.
 Are que passo dels vint
 y dels trenta, per desgracia;
 que ja he tingut relacions
 ab senyoretas y ab raspas;
 que ja sóch casat y tot,
 y pare de dos canallas;
 are que, de mals-de-cap,
 gracia á Deu, no me 'n fán falta...
 jare trovo ben bé qu' es
 un any menos, un any més!

PEPET DEL CARRIL.

SATISFACCIÓ

Sobre si li tocava entrar en una botiga primer á l'
 un que á l' altre en Pere y en Pau van enfilarse tan
 per amunt que ja no savían per quins vents estavan.

En Pau era un polvorí pel génit. En Pere al revés,
 una malva.

—Vos sou un terrós—deya en Pau.

—Y bé.

—Com! y bé? Me donarèu una satisfacció.

—Donaros una satisfacció ¿qué diheu? Una satisfac-
 ció... Si la tingúes me la quedaria per mí, per mí que
 fa molts anys que no visch sino entre mitj de penas!

PREGUNTAS

¿Quina es la lletra dels enamorats?—La LL.

Y la que 's pren y 's dona?—La T.

Y la més clásica?—La Y.

Y la que 's busca?—La X.

Y la mes noble?—La D.

Y la dels sorts?—La E.

Y la que may está parada?—La V.

Y la que fa llum?—La H.

Y la que 's balla?—La J.

Y la dels escéptichs?—La K.

Y la mes santa y que para?—La O.

Y la que tot ho fa mal fet?—La R.

A PALLEJÁ

FÁBULA

FUGINT de la caló 'l fill d' en Nassari
 s' en va aná un istiu á Sant Hilari;
 d' una noya d' allí 's vá enamorá
 y sens pensarshi gens s' hi va casá;
 mes are veu que la tal minyona
 per gastar y lluhí no mes es bona;
 son pare á n' éll li diu:—No 't compadesch,
 ¿no tenías caló? donchs ja estás fresch.

CINTET BARRERA.

ÍNTIMA

RECORDO que al sortir de casa teva
 encara no fá un mes, vareig deixarte
 com altra Magdalena remordida,
 plorant ton deshonor Un doll de llágrimas
 recordo en un moment, que pel dol mudas,
 ta faç abans serena mustigavan,
 bó y reflectint en ellas plena prova
 de que si m' vas saltar, fou l' ignorancia
 lo que t' hi va induhir, y un cop á solas
 vaig malehir mos llábis que acusante
 d' impura meretriu, ofés t' havían
 sense considerar que ta desgracia
 podía produhirla la miseria
 en que tos ignots pares van deixarte.

Llavors s' operá en mí sens que m' espliqui
 un cambi radical. Vaig proposarme
 no recordar ta falta y ferte meva,
 donante lo meu nom y ab éll mon ánima
 y... ¡oh néci!.. M' está bé.. D' un altre en brassos
 't trovo luxuriosa; m' enganyaren
 tas llágrimas traydoras... donchs, rodola,
 rodola fins al fi de la jornada...
 Y quan lo llòt del vici 't consumeixi
 que será molt en breu, pensa que un ángel,
 un bon remordiment ferte podia.
 De res t' has remordit donças... enfàngat.

J. ROIG CORDOMÍ.

—= L' ESPECTACLE NACIONAL =—

SONET

Dedicat á mon amich l' aplaudit actor y festiu poeta

..... D. LLUIS MILLÁ. ....

HOMES sense cor; donas degradadas;
 gent que, sent crits, á la Moral desterra,
 personas que á las bestias mouhen guerra
 dins d' un lloch fet per ferhi salvatjadas;
 toros rabiosos que donan banyadas
 deixant caballs morts y tripas per terra
 y una multitud, que als bons cors aterra,
 contemplant tal quadro sent grans rialladas,
 jo veig, si bé ab colors un poch confosos,
 quan penso ab certa festa reprobable;
 y d' aquets detalls lletjos y asquerosos,
 que forman un conjunt tan detestable,
 alguns ne diuhen, sens' baixar la testa,
 ¡espectacle bonich y hermosa festa!

Gracia, 1895.

FRANCISCO LLENAS.

LA TOMASA

'LO QUE 'NS PORTAN LOS REYS QUAN SOM PETITS

Quan som petits, joguinas
que no 'ns serveixen de ré;

LO QUE 'NS PORTAN QUAN SOM GRANS

quan som grans... fortas tunyinas
que no 'ns deixan os sensé.

Una nit de nuvis

Los matrimonis de conveniència era un dels errors mes crassos dels nostres avis. Avuy ja molts papàs ho han comprés y encara que alguns procuran juntar elements, no 'n fan qüestió de gabinet quan 's dona 'l cas de que un pretendent pobre es estimat de la filla, ó un rich la vol contra la voluntat de la noya.

Lo matrimoni de D. Rossendo ha sigut un cas excepcional avuy día y ha ensenyat un cop mes l' error d' aquesta classe de unións.

Rich, pero rich de debó, va enamorar-se ab tots los seus quaranta y pico d' anys d' una noya de disset, de posició modesta, sense que fos obstacle lo qu' ella li digués que n' estimava un altre encare que pobre pero jove y elegant.

Lo papá de la noya va afrontar també lo perill pensant al igual que D. Rossendo, que las distraccions, los diamants y 'ls viatjes triunfarian d' aquell, segons ells, capritxo al que ni l' un ni l' altre donavan gran importancia.

Van passar dias y dias fins arribar lo senyalat pera la boda.

Durant aquest interregne no va passar una tarde sense que l' Enriquet, qu' era 'l preferit de la hermosa, no passés per l' acera del devant de casa sa enamorada ab la levita *crusada*, la má al sombrero canviant lo engrescador saludo y duhent al trau de la levita lo pommet de violas que anavan á mans de la portera, qui 's cuydava de passarlas á las de la nuvia de D. Rossendo.

Aquest, ja veyá dits moviments puig mes d' una vegada havia vist á la enamorada parella, pero feya 'l cego, en primer lloch perque no volia qüestions que podían originar algun lance d' honor y ademés tement que violentant á la Irene podria lograr menos l' afany del seu cor.

Quan algun amic l' avisava de las relacions clandestinas de la seva promesa, contestava sempre:

—Deixeula anar; ara perteneix al seu pare. Demá que siga meva ja la faré llaurar dret.

Aquestas paraulas havian també arribat á oídos de la noya, lo qu' acabava d' exasperarla, proporcionant-li violentas escenas ab lo seu pare qu' acabavan sempre per ferse ella un tip de plorar y ratificarse son pare en que havia de ser de D. Rossendo y de ningú mes.

Pochs dias abans del senyalat pera la boda va presentarse 'l enamorat nuvi ab unas joyas tassadas ab deu mil duros, y vint mil duros mes en bitllets de banch perque 'ls empleyés en lo que á n' ella li donés la gana.

La xicota no va tocar los uns ni va mirar 'los altres. Aquell día D. Rossendo sigué molt festejat, pero ho va ser pel pare de l' Irene.

D Rossendo no hi veyá de cap ull de rábia que tenia; va sortir aviat de la visita y al arribar al carrer movia 'ls seus llábis una rialleta irónica que semblava dir: *casemnos que ja me las pagarás*.

Al doblar la cantonada casi va toparse violentament ab l' Enriquet, qui, com cada tarde, anava á fer lo *pasa calle*.

Aquell dia al donar las violas á la portera, va rebre una carta que va mourer alegrement la cara del enamorat donzell.

Va passar á una entrada del devant y treyentse la cartera va fer correr per la superficie d' una satinada fulla de paper la punta d' un llápis de color doblegant després la vitela y entregantla á la *Celestina* de la Portería.

Als pochos dias va tenir lloch la boda. Don Rossendo no cabia en la pell de content... Va procurar despatxar als convidats lo mes prompte possible pera reproduhir aquell conegut é inspirat quadro: *A la fin seuls* hont en un aposento riquíssim un *acabat de casarse* estreny en los seus brassos á la seva parella y s' enmiralla en los seus ulls després de quedar lliures de la importuna concurrencia.

—Comprenc que sabrás cumplir los debers d' esposa, va exclamar D. Rossendo estrenyent entre las sevas las mans d' Irene y procurant llegir per los ulls de la hermosa lo que passava en lo fons de la seva ánima.

—Jo 't jur qu' en cel y en terra seré sols d' un home, encare que m' hagués de costar la vida. D. Rossendo no va poguer ocultar un moviment de satisfacció. Va acostar la boca lúbrica al front de nácar de la desposada, la que fent un mohiment repulsiu, va desviar la besada rebentla la diadema quals brillants van esgarrapar sagnantlos los llábis del impacient nuvi.

—M' has fet mal—va exclamar ab mal dissimulada cólera.

—No t' ho volia fer.—va anyadir ella ab verdadera pena.

—Las paraulas y l' aspecte compassiu de l' Irene van desarmar á D. Rossendo.

—Voldria que 'm fesses un favor—va exclamar de prompte la noya.

—Digas

—Que 'm deixessis sola uns moments.. Vuy escriure á una amiga del colegi y vuy ficarme al llit sola... qüestió d' una horeta... quan m' hagi recullit, tocaré 'l timbre.

—Está bé... no vuy que digas que 't nego lo primer favor que de casada 'm demanas.

Y despitat encara que dissimulantho, va dirigir-se al seu despatx.

—L' Irene va despullarse del manto... va colocar las joyas dins d' un cofre hont hi havia intactes los vint mil duros en bitllets de banch y obrint lo balcó va sentarse en un elegant sillonet mirant al carrer a través dels vidres de la tribuna.

Una hora després D. Rossendo impacient trucava

ab los nuzos dels dits á l' aposento de la seva jove esposa.

Un silenci sepulcral va respondrer soís á la febrosa llamada del nuvi.

Per fí, 's resolgué penetrar á l' aposento qu' estava fosch com gola de llop.

Al segón cop de cridar lo marit á la jove esposa sens obtenir resposta, un pensament negre va creuhar per la seva imaginació, y corrent al balcó qu' estava obert, mira á fora y veu que de la barana hi penjava una escala de corda.

Fins llavors no va compendrer tota la intensitat del seu infortuni.

Allavors va veurer clar l' equivocació qu' havia comés al pretendrer la má de l' Irene sens haver obtingut abans lo seu carinyo. No va tenir ánimo ni pera correr detrás de la fugitiva.

—¿Ahont haurá anat:—va dir sentantse abatut en la cadira que poch abans havia ocupat l' hermosa Irene.

Entre tant aquesta y una seva amiga íntima, 's dirigian á una estació de ferro-carril hont los esperava l' Enriquet.

Com que d' aixó fa dos ó tres díes no mes, no s' ha sabut encara lo paradero de la enamorada parella.

La profecia de D. Rosendo de que *quan casat faria llaurar dret á l' Irene* per ara no s' ha complert.

En cambi qui está en camí de llaurar, es éll.

Per ara ja te molts punts de contacte ab lo cornúpeto.

PEPET DEL HORT.

Entre ella y jo

*Lo cas que ara 'ls conto 'm va passí
l' últim dia del any que ha finat já.*

—DIGAM, hermosa Leonor,
lo que causa ta tristesa;
contam ab tota franquesa
si dupias del meu amor.

Digam si 'l teu cor sutreix
sols ho sabrém jó, tú y Deu;
cuita, esplicat ángel meu,
que ton ayment molt pateix.

Digam si 't falta cap joya
ó cap elegant vestit,
ó cap agulla de pit
ó de flors alguna toya.

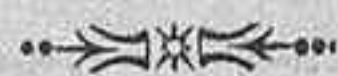
Potsé es qu' estás enfadada
perque ahir no vaig vení
á passar la vetlla aquí...
Parla, Leonor estimada.

Parla y no siguis tossuda
que ja desitjo sentí
ta veu, qu' es de serafí,
(si es que no t' has tornat muda).

—Francisquet, jo t' ho diré
ara qu' estém sols á casa.
Estich trista sols per que
no sorirà LA TOMASA
¡fins al próxim any que vé!

FRANCESCH COMAS.

Lo primer petó

Tor un vespre, Doloretas,
del hivern lo més glassat,
conversantne d' amoretas
vaig passarlo al teu costat.

Ta mareta n' escoltava
nostres cors engelosits
de la cuyna hont adobava
la robeta dels petits.

Jo en furgar m' entretenia
lo braser perque escalfés;
cada espurna que 'n sortia
t' espantava d' alló més.

Una espurna esgarriada
va posarse en ton vestit,
y arrimares, espantada,
lo teu cap sobre 'l meu pit.

Ab las mans vaig abrigarne
lo teu rostre encisadó,
y en tos llabis vaig deixarne
la tendresa d' un petó.

Vers ta mare, ruborosa,
vares correr tú al moment,
y ella, al rébret carinyosa,
va mirarte dolsament.

Va parlarte á cau d' orella
los petóns que volen dir,
y 'ls teus llabis de poncella
per sonriure 's van obrir.

Allavoras, riallera,
á ma falda vas tornar,
y en mos brassos presonera
amorosa 'm vas parlar.

Y vas dirme ab alegría
y ab lo foch d' una passió:
—Quan t' en vagis, cada día,
vull que 'm fassis un petó —

A BORI Y FONTESTÁ.

Crida

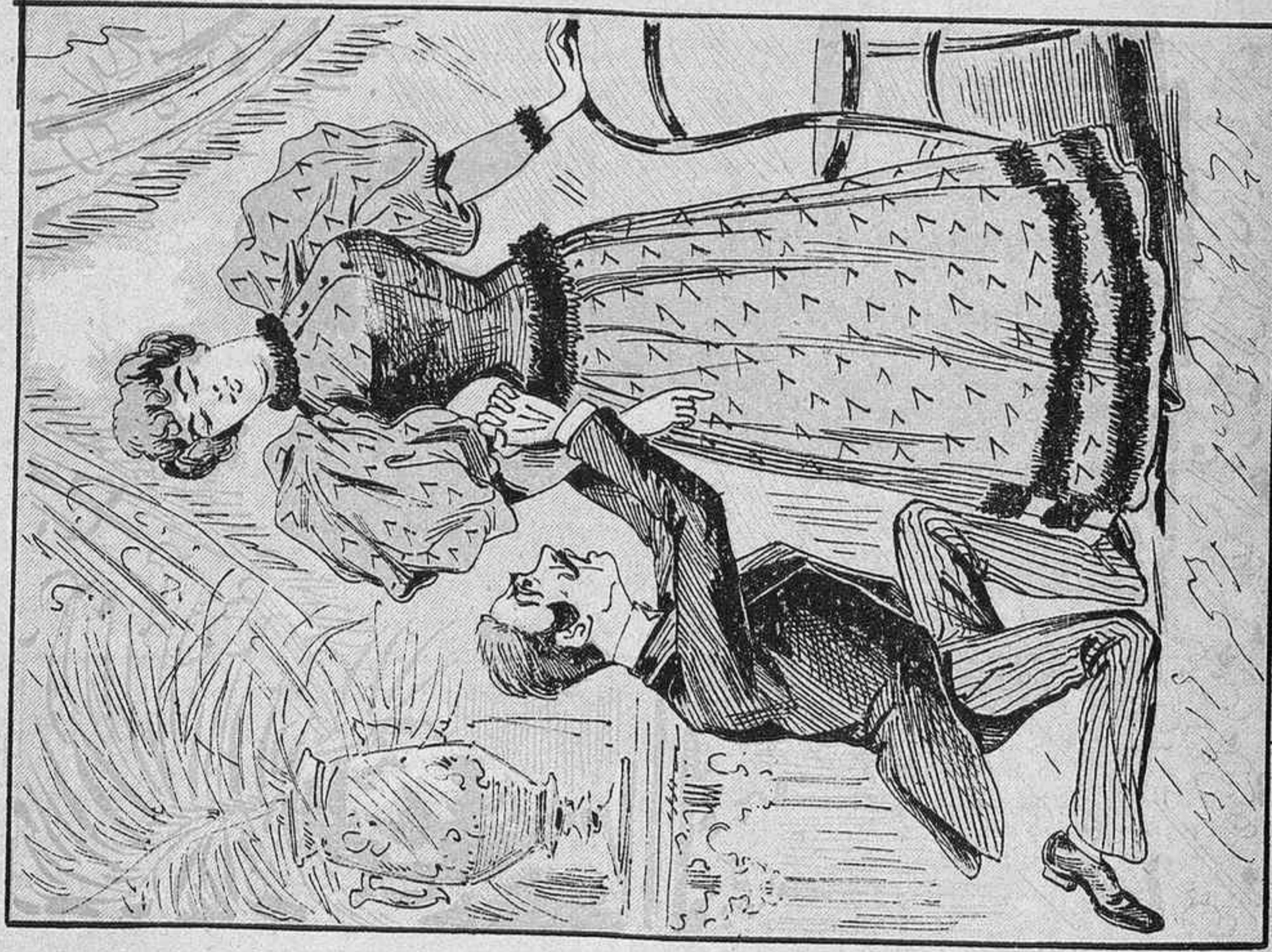
Q alsevol y qualsevulga que porti sis caballs bons,
sans y grassos á la *Casa de la vila* pera poderlos hi ex-
treure lo suero anti-diftèrich se li darán sis cents duros
de trobas.

No 's descontarà los viatjes dels edils encara qu'
hagin d' anar á Sevilla; d' aixó ja se 'n cuidarà la ciu-
tat.

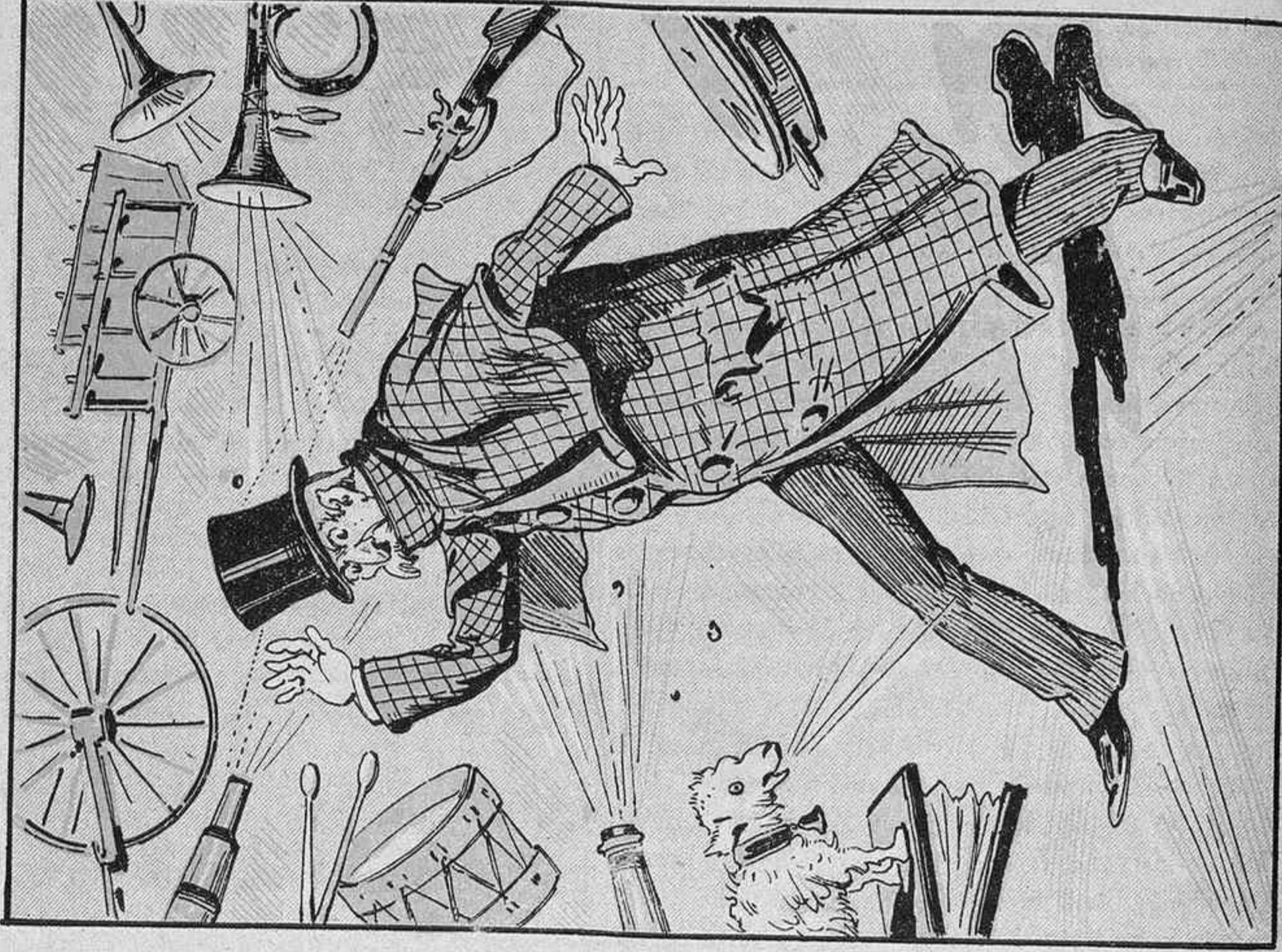

LO QUE HAN PORTAT ELS REYS

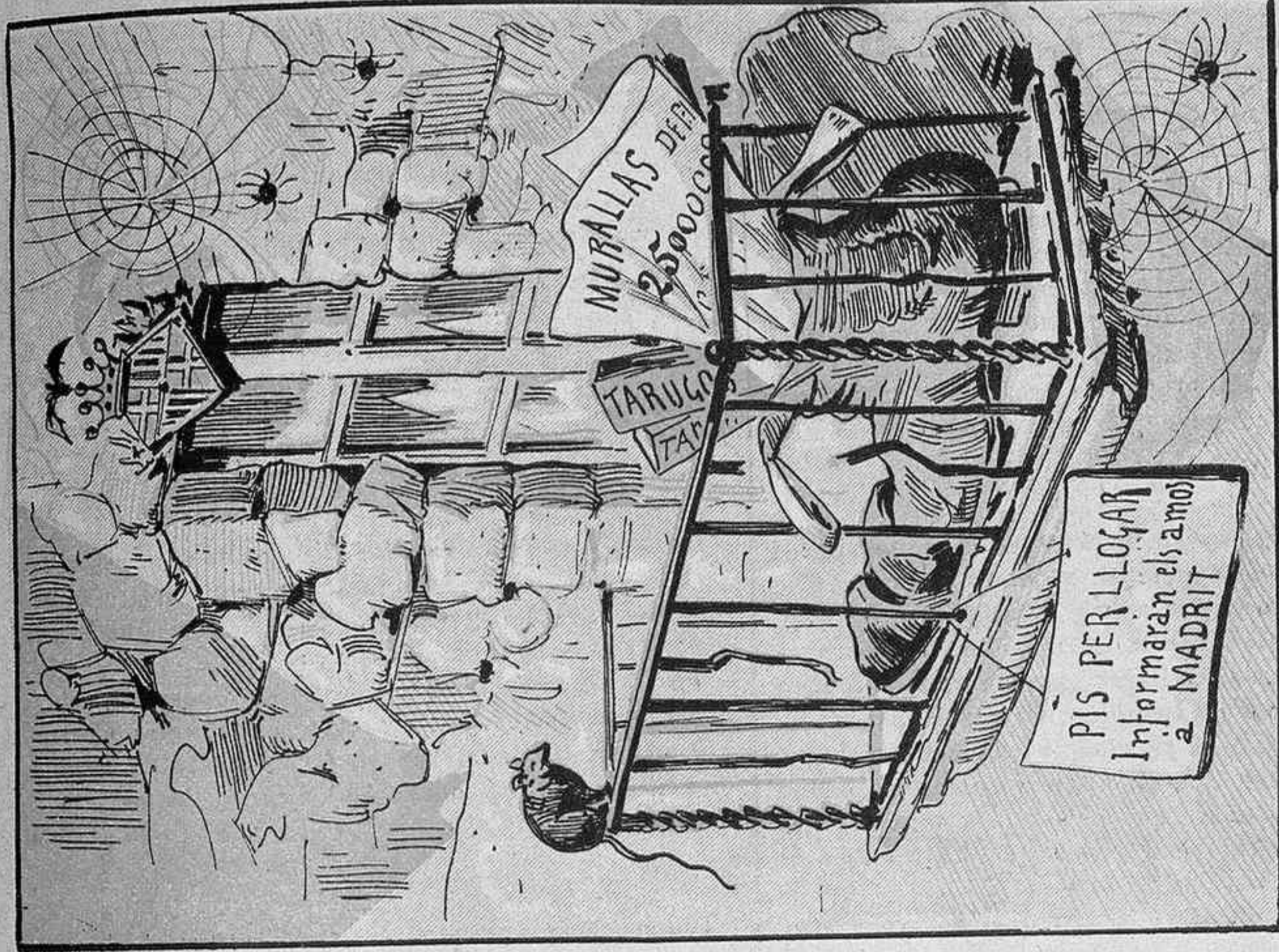
A la Rosita, la declaració de un jove molt guapo, fill únic d' un cansaladè retirat.

A Don Panxo Goteras, una malaltia de cervell á conseqüencia de la endiablada xirinola que mouhen las trenta sis cristuras que viuhen als pisos superiors de casa seva.

—Pus á nosotros, con esto de los suspensorios de las carencias mus han traido mas trabajo á los individuos del cuerpo. ¿Y á ti, Magin?
—A mi un resbalón mu sério cr. la calle de Trenta-claus.

Y al desmantelat balcó de la infelís Pubilla, vels'hi aquí lo que 'ls Reys hi han deixat.

Teatros

PRINCIPAL

S'ha reproduït la bonica comedia *La doctora*, havent motivat son acertat despenyo moltíssims aplausos á la sens rival María Tubau, aixís com també á las senyoras Alvarez y Suárez (C.) y Sr. Manso.

Com tocan á son fi las representacions que podrà donar aquesta notable companyia, ja que per lo dia 20 del present mes deu actuar á Palma, hi ha en preparació 'ls beneficis del actiu administrador Sr. Viñets y lo de la eminent actriu Sra. Tubau, los quals tindran lloch en los proxims dissapte y dilluns respectivament, que per las moltes simpatias que han sapigut lograr per son preclar talent y fina atenció que guardan ab sos amichs, creyem se veuran sumament concorreguts, de lo que 'ns alegrariam vivament.

LICEO

Després d'algun aplassament á causa del entorpiment sempre imprevist que 's presenta en obras de gran espectacle, lo passat diumenge s'estrená lo ball titulat: *Die Puppenfee* (El hada de las muñecas), original de G. Hassreiter y F. Gaul, ab música de G. Bayer, que tant per lo cómic de son argument com per la suntuositat y bon gust que ha imperat en la direcció al presentarla en escena, obtingué tan extraordinari éxit que no duptem en afirmar que no haviam vist altre espectacle que 'ns halagués tant en nostres teatros, desde 'l célebre ball *Flama* que lográ contar lo número de representacions per centenars.

En efecte, lo mecanisme sumament inginyós, com decorat, atrés, vestuari, fochs d'electricitat y perfecta execució que á los ballables tan sols com de conjunt hi ha donat la intelgenta empresa Bernis, l'ha fet altament acreedor al estruendós aplauso y admiració completa que son estreno motivá.

Felicitem, donchs, á la Direcció per l'acert que ha tingut y desitjem que *Die Puppenfee* obtingui en nostra capital lo mateix éxit que ha lograt en los públichs que l'han precredit com son Viena, Milán, Nápoli y Roma.

Segueix sent molt celebrada la notabilitat Darclée y cada dia obté mes extraordinari éxit la notable ópera del célebre mestre Massenet, *Manon*, en ahont dita artista té motius sobrats per aquilatar son poderós talent.

Pera ahir estava anunciada la reproducció de *Cavalleria rusticana*, prenenthi part la célebre Darclée, no duptant que la Santuzza per ella desempenyada, haurá resultat una creació, y per lo tant, casi desconeguda dels dilettanti.

NOVETATS

Dilluns vinent tindrà lloch lo benefici de la simpática dama jove Srta. Adelina Sala, posantse en escena l'*Otelo ó el moro de Venecia* y estrenantse en aquesta ciutat lo preciós monólech *¡Si senyors!*, original de nostre estimat redactor Sr. Barbany (Pepet del Carril), que guanyá 'l premi en lo Certamen literari de Palamós, recitantlo la beneficiada; á la que desitjem un plé á vessar y una taula també á vessar de regalos.

Retirada ja dels cartells y de per tots los recóms de la casa *La gran reforma*, obra de Gumá, á causa dels desprecis que á la mateixa ha donat lo públich, la setmana última s'han reproduït alguns dramas dels mes predilectes dels morenos, y que á pesar de la antiguetat dels mateixos, reportan sempre bonas entradas.

Sabem que s'están donant las darrereras representacions

á las obras d'espectacle estrenadas en lo present any, á causa de tenirse que montar l'escenari pera un grand ós espectacle mágich que será presentat á la altura que ho acostuma fer aquest teatro.

ROMEA

En aquest típic colisseu va fer las sevas bodas d'or la preciosa comedia *Tenorios* lo dimars d'aquesta setmana, puig va donarse d'ella la 50.ª representació, ab lo mateix éxit que en la nit de son estreno.

Lo benefici del Sr. Capdevila resultá brillant, obtenint un senyalat triunfo lo primer actor D. Teodor Bonaplata, que fou cridat en escena y aclamat per la numerosa concurrencia qu'omplía la sala en la representació de *La huérfana de Bruselas*.

Pera demá s'anuncia 'l de la distingida primera dama jove D.ª Adela Clemente ab *La loca de la aldea y Lucrecia Borgia*, arreglo del italiá pel reputat autor dramátich don Francisco Xavier Godo.

No faltará concurrencia.

Un manresá del any vuyt de qual drama se n'han dat ja varias representacions en aquest favorecut teatro, ha demostrat qu'encara s'escoltan ab gust las obras que forman los fonaments del teatro de la terra.

Tant la senyora Parreño, com los Srs. Bonaplata, Labastida y Santolaria han desempenyat sos respectius papers d'una manera magistral veyentse aplaudits en los passatjes mes culminants de la obra del Sr. Ferrer y Codina.

Dilluns estreno de *La bojeria* y dimars de *Tocats de l'ala*.

TIVOLI

Diumenge ab la afortunada obra *De la terra al sol* se despedí la companyia dels Srs. Colomer y Puig que ab tan bon resultat y aplauso han fet la passada temporada.

Pera dissapte s'anuncia nova companyia lírica, qual base la forman las tiple Cubas y Alcácer y los Srs. Las Santas y Talavera baix la direcció dels Srs. Cubas y Taberner, tractant d'explotar lo repertori Chapí, vell, conegut y nou.

GRAN-VIA (abans CALVO-VICO)

La companyia cómic lírica de ralet la entrada que tan bona campanya feu l'estiu passat, desde diumenge actua en aquest elegant teatro havent proporcionat la funció inaugural un plé fenomenal, lo que fou un bon auguri, de lo que 'ns alegrém.

En substitució de la Srta. Fernández ha sigut contractada la tan coneguda Pepeta Mateu, cambi que sigué molt ben rebut y que la execució de las obras hi guanya moltíssim.

Pera diumenge proxím, se prepara *La cruz blanca* ab lo mateix decorat y demás aparato ab que fou presentat al estrenarse en lo teatro Catalunya y qual obra lográ un centenar de representacions consecutivas.

EDEN CONCERT

Ab extraordinari aplauso han debutat uns notables artistas que ab los gráfichs signes ortográfichs de X han causat la mes gran admiració per sos originals é incomprendibles travalls d'adivinació, sumament superiors als que executava lo célebre Onofroff.

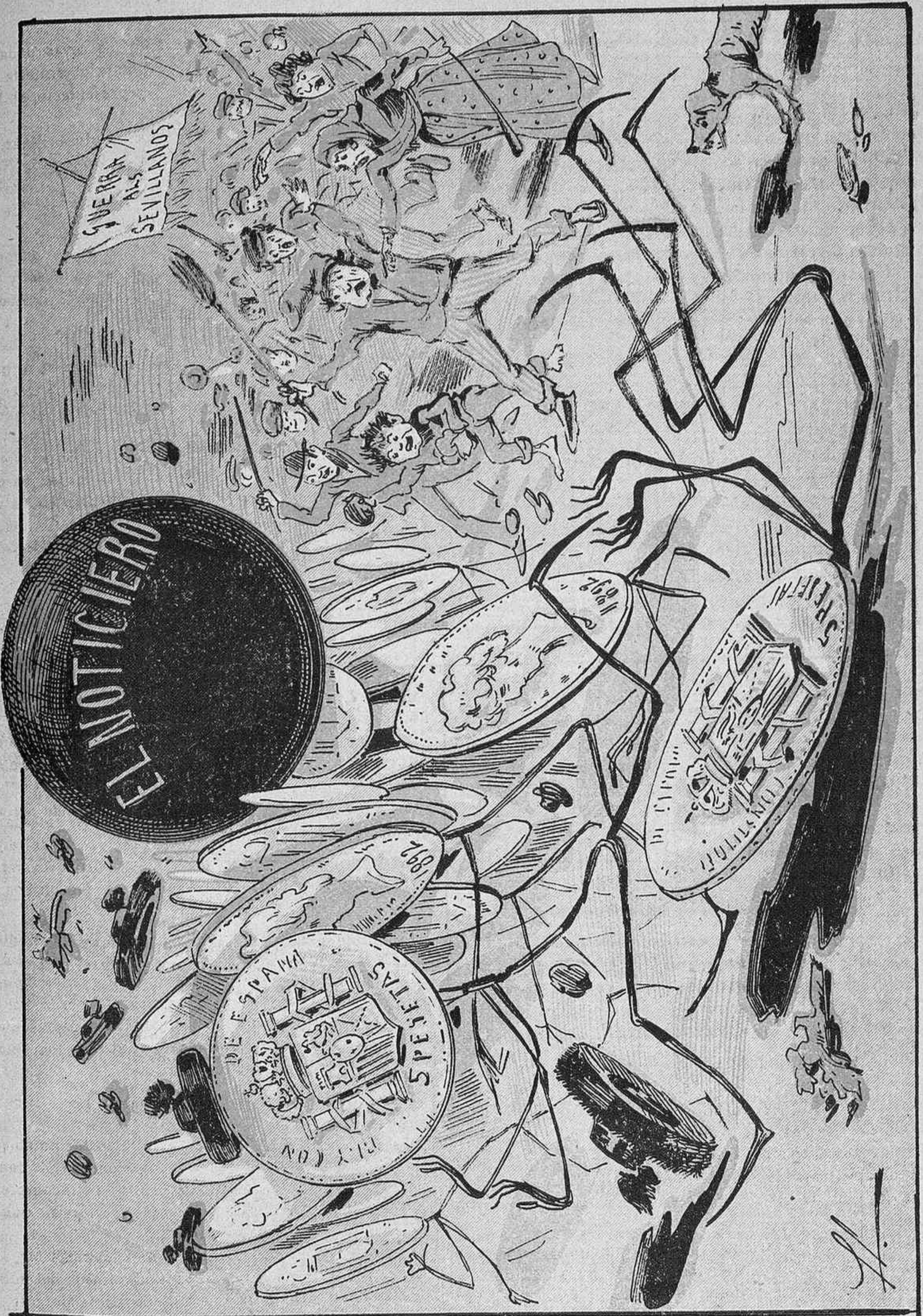
També han debutat ab éxit los duetistas Mr. Julien y Mme. Vaillier, continuant sent la mimada del públich en los *couplets* que canta, la simpática María Molgosa, verdadera estrella de la casa.

UN CÓMICH RETIRAT.

LA BOLA DEL DIARI OLIVA

«El Banco de España ha ordenado á sus sucursales que no admitan los *duros sevillanos*, ó sean ¡los del cuño de 1892.»

La Sucursal d' aquí ho ha desmentit.
¡Aixís escriuhen los de la labor honrada!

A n y n o u

LA Pepeta era una noya molt bonica, bon pamet, era talment una joia digne del pinzell de Goya ab son perfil tan ben fet.

Y encar mes la feya hermosa sa ignocencia, aquell rubor; sols diguentli alguna cosa, sa careta ruborosa se tornava de color.

Igual que la majoria, cada primer de Janer, «vida nova» repetia y nova vida empenia al comensa 'l jorn primer.

Y aixis com molts sols ho diuen per imita á l' altra gent y del adagi s' en riuen puig tots los anys igual viuen, ella ho va cumpli amatent.

Pel Mars, aquella nineta que tan ignocent posat, era mes viva y distreta;

ni semblava la Pepeta com si l' haguessin cambiat.

Pel Juny als homes mirava y sonreya al veuren un, ja com totes criticava, com totes trapassejava sense donar un sol punt.

Ja per l' Abril, tota sola s' en anava á treballá, y quan plegava ab la Lola ;no feyan poca tabola volent al jovent rifá!

Al sé al Maig ja s' en polvava y gastava coloret, pel Juny ab joves garlava y en l' envelat ja ballava tots los balls á tort y á dret.

Pel Juliol, un jorn plovia quan passá pel meu devant, uns blanchs enagus lluhia y fins... no sé si ho sabia qu' algo mes 'nava ensenyant.

Per l' Agost, cosa ben rara, gastava un mal colorot

aquella ans vermella cara, y 'ls diumenges ab sa mare anava... y ab un xicot.

Resultat; que pel Septembre lo casament s' acordá amonestats pel Novembre y per Nadal, pel Desembre los va casá un capellá.

Pel Janer, altra vegada «vida nova» ella digué y se torná tan cambiada que de per tot ben mirada semblava no pogués sé.

Al cap d' un temps que contenta quan va tení un infantó! ;com va cambiar la dolental veyentla tan diferenta admirat quedava jo.

Las qu' hi ha sembla mentida, que comensan á ser grans y empendrian nova vida... si algun' ánima aburrida las iregués de vestir sants.

P. COLOMER.

L' excelent poeta y celebrat autor dramátich D. Joseph Amat ha donat los últims cops á un drama titolat: *Llas que no lliga*, d' un assumpto totalment nou en lo teatro y que de segur cridarà la atenció, dada la válua de son autor.

Desitjaríam veurer prompte dita obra en escena, que ve li convé al nostre Teatro Regional.

Los que deyan qu' aquest any no tindriam frets foren bons pera fer *parenóstrichs*.

En molts punts d' Espanya es tanta la cantitat de neu cayguda que las máquinas perforadoras pera obrir camí en las vías férreas han resultat inútils.

Persona hi ha de mes de cinquanta anys que may havia tingut panellóns y are 'n té fins en llochs que la decencia no permet a nomenar.

No ho endevinarian may.

Lo Sr. López Domínguez pot ser donaria un duro pera no trovase ministre de la Guerra.

Li deu passar com á aquell cassador que buscava un conill y al últim lo va trovar adormit y tan aprop, que no va gosar tirarli pera no ferlo un al-y-oli.

A no ser que vulga parodiar alló de *Cura de moro*:—Jo, Sr. Mariano, li pago á vosté, Sr. Mariano.

Fora bonich qu' aixó fés pujar als conservadors...
¡Aveyám!

Lo diumenge passat en la curva que forma la línea en lo cruce del carrer del Comers y lo Passeig de Pujadas va ser atropellat gravement un subjecte al baixar d' un tranvia per la plataforma del devant.

Si s' obligués á las empresas á tenir tancadas ditas perillosas plataformes no s' haurian de deplorar accidents com lo que 'ns ocupa.

Es cert que es imprudent baixar per tal lloch, pero no ho es menos que aquest siga practicable per pujar y baixar del carruatje.

Lo capitá Dreyfus degradat y condemnat á un castell per tota la seva vida, havia cobrat 400,000 franchs per los documents facilitats á Alemania.

¿Vuytanta mil duros, y no lliurarse de la pena?...

Llochs hi ha en hont s' hauria lliurat y fins l' hauriau fet alguna cosa de bo

¿Que no? passat d' Espanya, no sé si no n' hauria sortit be per tot...

Nostre ben volgut amich D. Frederich Soler (Pitarra) segueix un verdader calvari en la penosa malaltia que mica á mica lo porta á la sepultura.

Sembla impossible qu' aquell cos ó mellor dit aquella *masa inerte* tinga tanta resistència.
¡Pobre Soler!

Ara s' ha descubert que la llengua vasca y la japonesa tenen molts punts de contacte.

Jo, lo primer dia que vareig sentir parlar á un vasco, ja vaig dirho: Aixó es xino y... que tal?

Ara, aneu á saber si los vascos procedeixen dels japonesos ó los japonesos dels vascos.

Dels ulls d' uns y altres n' hi ha sols un que 'l tenen igual.
Es 'l que no es oblicuo en cap de las dos rassas.

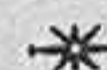

En lo districte de Prades hi ha en la actualitat una porció de casas de camps y hasta algun poble en fresch.

La neu ho cobreix tot de tal manera que no hi ha por que 'l tocino se 'ls passi.

En *Alus-les Bains* s' han enfonsat vuyt masías ab lo pés de la neu.

Que vagin dihent qu' aquest any no farà fret.
Si n' arriba á fer...

Lo delegat d' Hicenda de Granada no ha enviat á buscar mes que dos destacaments del regiment de Córdoba pera auxiliarlo en lo cobro de contribucions en los pobles de Sorvilán y Moraleda.

¡Redeul casi no es demanar rés!

Diuhem que lo poble de Vigo pensa aixecar una estatua al Sr. Eiduayen.

Quantas mes se 'n aixequin d' aquestas millor, es lo modo de que perdin la seva importancia.

Abans las coronas 'n tenian molta, ara s' han prodigat tant que no hi ha partiquin ó partiquina de teatro que no tingui la seva.

La *séba* hauriam de dir.

A Santo Domingo s' ha obert un concurs pera premiar lo mellor projecte de sepultura pera guardar los restos de Cristóbal Colón.

De manera, que ja tenim dos cadávres del gran descubridor del nou mon.

Lo de Santo Domingo será 'l cadavre de Colón quan era petit, y l' altre lo de quan ja era home.

Comprés.

Llegim que la simpática tiple y per algun temps reyna del género chico Luísa Campos, s' ha vist precisada á abandonar á Madrid passant á Lisboa á causa de que lo públich l' ha aburrida desde que realisá un *sant precepte*, llegeixis matrimoni.

No sabiam que los de la vila del os miressin tan prim.
Mireu los delicats!

Ja 's veu bé que tot ho volen per élls.

Es clar com qu' aquells farts d' olla tot ho volen *arreglar* y are se 'ls han d' espinyar, tenen la llengua molt molla.

AL AMICH BERNIS

RESPOSTA

Si de seguir no 't fá ré mon conçell, com cosa bona tria—creume—donchs, la dona de nostra terra; perque sense á molts desmereixen la rahó es molt sapiguda: val més boja coneguda que una sábia per conèixer.

BARBANY.

BIBLIOGRAFIA

Per descuit verdaderament involuntari vam deixar de consignar l' haver rebut l' últim número de l' any passat de la notable revista *Blanco y Negro* que es un verdader monument á la literatura y al art, ja que lo firman en valiosas composicions los mes reputats escriptors y poetas nacionals y l' ilustren los millors dibuixants que possehim.

Dit número compost de 40 planas de text y grabats ademés de 24 d' anuncis de principals industrials, artísticament combinats, val solament 50 céntims per tot Espanya.

Aixís mateix hem rebut lo número almanach que lo important revista *La Gran-via*, que també's publica en Madrid, ha confeccionat pera lo present any de 1895 que recomaném eficazment á nostres lectors per la importancia tan artística com literaria que en conjunt revesteix.

A pesar de las extraordinarias dimensions del mateix, lo preu fixat ha sigut sumament econòmic, ja que está tassat á 35 céntims.

A la Direcció de abduas importants publicacions, los remerciém l' envio y los desijém que los números mencionats logrin veurer acabada la edició prontament.

==LITOGRAFIA BARCELONESA==
de Ramón Estany
5, Carrer de Sant Ramon, 5—BARCELONA

Litografia Barcelonesa

RAMÓN ESTANY

5. S^a Ramon. 5.
Barcelona

ESPECIALIDAD en CROMOS y RECORTES de todas clases para ANUNCIOS INDUSTRIALES.
PROGRAMAS, MENUS, etc etc   PRECIOS SIN COMPETENCIA

UN GELAT

Situació gràfica y oportuna de la actual Situació.

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Aquest dia 'm passejava
per la voreta del mar,
y la tersa-dos mirava
quan lo prima que passava
m' advertí que 's feya tart.
—¡Mireu que 's quartl me vaig dir,
que total no puga fer
perque quedo tan distret
que 'l temps vola, mes que corra...
Deixo per tú lo rumiar,
agafo 'l bastó y la gorra
y me 'n vaig cap á sopar.

RAHAZÁ.

ANÁGRAMA

Un vehí de Sant Total,
que d' Agna Canti n' es tot
va total á un seu nevot
un vers per cert ben total.

RAMIRO BALCELLS.

MUDANSA

Va girarse 'l tot un dia,
anant de camí en Total,
y entre unguents y malaltia
va costarli un dineral.

PERE CAJERAS.

INTRÍNGULIS

Buscar una paraula que treyntli
cada vegada una lletra del darrera don-
gui: 1.ª: Prenda de vestir; 2.ª: Animal;
3.ª: Part de la persona; 4.ª: Animal;
5.ª: Consonant.

A TILOP.

ESPATLLA-CERVELLS

Formar ab quatre vocals y altres
tantas consonants sense havernhi cap
de repetida, un nom de dona.

A. MARÍ Y SARAMANDILLA

ENDEVINALLA

Faig molt servey al estiu,
Tothom me busca y me vol;
Faig respirá, tapo 'l sol,
Me obro y tanco, ves que tal.

JOAN ROCA FORTUNY.

GEROGLIFICH

∴ +
P P P P
E T I
T T T T T T
1.000,000

NOY DE SANS

SOLUCIONS

À LO INSERTAT EN LO NÚMERO 331 .

Logogrifo numérich.—Lancaster.